

Arbetsskador och tillbud 2019

Funktionsstödsförvaltningen

Upprättad
Datum: 2020-02-07
Version: 1.0
Ansvarig: HR-avdelning
Förvaltning: Funktionsstödsförvaltningen

Innehållsförteckning

Arbets-skador och tillbud 2019	1
Rapportering av arbets-skador och tillbud i AGERA.....	3
Arbets-skador 2019	3
Tillbud 2019.....	5
Åtgärder	6

Arbets-skador och tillbud 2019

I föreliggande rapport redovisas statistisk över arbets-skador och tillbud för 2019. Statistiken för arbets-skador och tillbud är framtagen 22 januari 2020.

I den mån det har varit möjligt har även gjorts jämförelser med motsvarande statistik för 2018.

Rapportering av arbets-skador och tillbud i AGERA

Förvaltningen använder sig av systemet AGERA för att rapportera händelser och risker inom arbetsmiljö och säkerhet. Medarbetarna rapporterar händelsen i AGERA. Denna händelse klassificeras när chefen handlägger händelsen i samråd med medarbetare och skyddsombud. Arbets-skada innefattar *arbetsolycka*, *arbetsjukdom* och *färdolycksfall*. *Allvarliga tillbud* och *allvarliga arbets-skador* anmäls även till Arbetsmiljöverket via länk i AGERA. En händelse kan ha flera rapporterade orsaker. Det går inte att ta fram händelser uppdelat på kön i AGERA.

Arbets-skador 2019

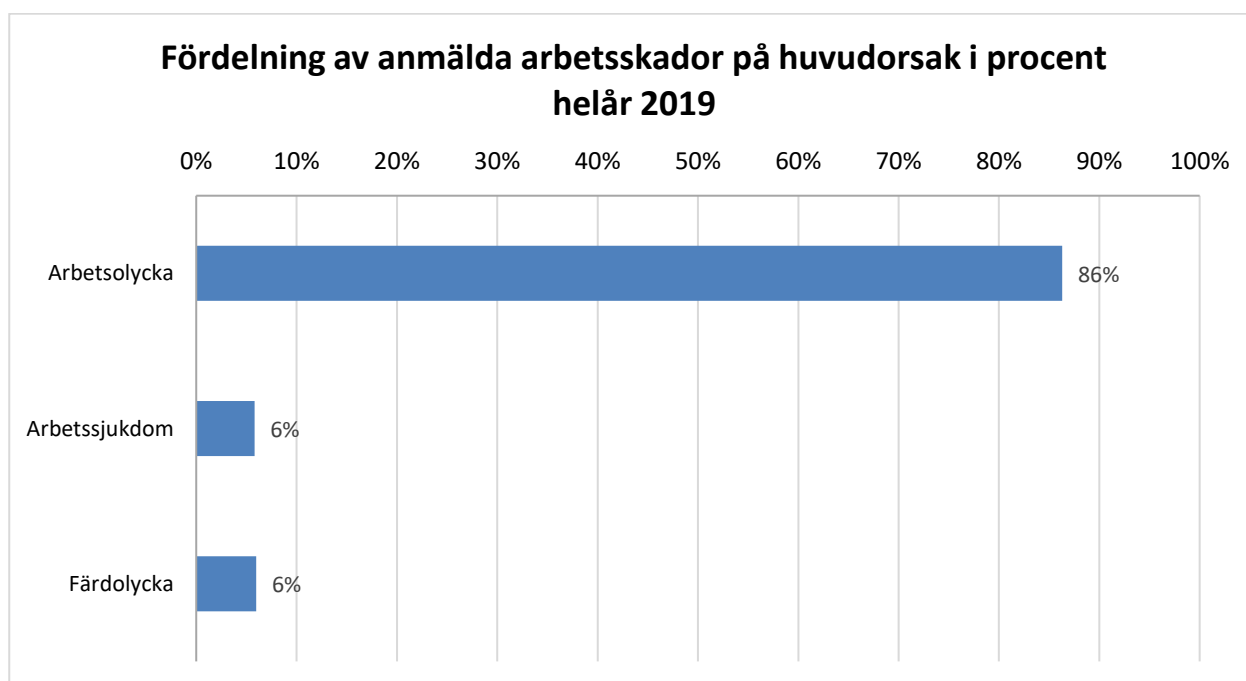
Under 2019 anmäldes totalt 569 arbets-skador

- 86 % avsåg arbetsolyckor, varav 4 % var allvarliga arbets-skador
- 6 % avsåg arbetsjukdomar
- 6 % avsåg färdolycksfall

Under 2018 anmäldes totalt 517 arbets-skador

- 88 % arbetsolyckor, varav 4 % var allvarliga arbets-skador.
- 4 % avsåg arbetsjukdomar
- 4 % avsåg färdolycksfall

Anledningen till att det inte blir 100 % i arbets-skador 2018 repektive 2019 beror på att det finns arbets-skador i den totala siffran som inte är klassificerade.

Medeltal tillsvidareanställda helår	2244	1026	450	621	147
Arbetskadorna					
	FSF totalt	LSS bostäder	Myndighet & socialpsykiatri	Stöd, hälsa & DV	Ledning och stab
Antal arbetskadorna totalt*	569	327	40	190	12
- varav antal allvarliga (totalt)**	25	16	4	5	0
- varav antal dödsfall	0	0	0	0	0
Antal arbetskadorna fördelat per huvudorsak					
Arbetsolycka	491	281	31	172	7
Arbetsjukdom	33	25	2	5	1
Färdolycka***	34	15	5	10	4
Orsak till arbetsolycka					
Ingen uppgift	20	18	1	1	0
Elektricitet, explosion eller brand	1	0	1	0	0
Damm, gas, rök eller vätskor	7	6	1	0	0
Material föll, rasade, brast eller sprängdes	4	1	1	2	0
Fordonskollision, påkörd, skadad av föremål, maskiner, verk	17	5	3	8	1
Fall av person	22	8	3	11	0
Slog emot något, trampade på något vasst	18	9	1	8	0
Feltramp, lyft eller annan överbelastning	35	17	3	13	2
Hot eller våld, chock, rädsla	273	176	4	93	0
Annan orsak	94	41	13	36	4
Orsak till arbetsjukdom					
Ergonomiska belastningsorsaker	6	4	1	1	0
Kemiska eller biologiska orsaker	0	0	0	0	0
Fysikaliska orsaker	1	1	0	0	0
Sociala och organisatoriska orsaker	24	19	1	4	0
Övrigt, oklart	2	1	0	0	1

* I totalen finns även arbetskadorna som inte är färdighandlagda och klassificerade

** Allvarliga arbetskadorna är inte uppdelade på huvudorsak eller orsak till arbetskada.

*** Färdolycka är inte uppdelat på orsak

I bilaga 1 finns fördelning av anmälda arbetskadorna på orsak till arbetsolycka i procent.

Det konstateras att antal anmälda arbetskadorna ökade mellan åren. Den vanligast förekommande arbetsolyckan, 56 %, uppstod i samband med hot eller våld, chock, rädsla – företrädesvis i kontakt med utåtagerande brukare. Under 2018 låg samma orsak bakom majoriteten av rapporterade arbetsolyckor. Då låg siffran på 69 %. Således har en minskning skett vilket kan vara en effekt av arbetet med lågaffektivt bemötande och handlingsplanen för arbete med personer med utmanande beteende.

Antal rapporterade arbetskadorna med huvudorsak arbetsjukdom uppgick 2019 till 33. Förra året låg denna siffra på 19. Under båda åren uppgavs sociala och organisatoriska orsaker vara det vanligaste skälet. Under 2019 låg siffran på 73 % jämfört med 68 % 2018. Denna kategori innefattar, enligt Försäkringskassans definition: ”psykiskt påfrestande arbetsförhållanden (stress, mobbning och andra relationsproblem) som har orsakat psykiska besvär, magsår eller hjärtbesvär.”

Allvarliga arbetskadorna uppgick 2019 till 25 stycken medan det rapporterades 21 stycken under 2018.

Tillbud 2019

Under 2019 rapporterades totalt 2485 tillbud medan motsvarande siffra för 2018 var 3373.

En verksamhet inom Myndighet och socialpsykiatri, som gjort manuella tillbudsanmälningar, har tidigare stått för många av de rapporterade tillbuden. Sedan ett halvår tillbaka har där upprättats en struktur och rutiner som lett till handlingsplaner, vilka i sin tur medfört att antalet rapporterade tillbud minskat. Hela personalgruppen har dessutom gått en utbildning, som fokuserar på bemötande och förebyggande arbete. Dessa åtgärder kan ha bidragit till att tillbuden minskat. Förvaltningens arbete med lågaffektivt bemötande och handlingsplanen för arbete med personer med utmanande beteende kan vara ytterligare en orsak till att antalet tillbud har minskat.

Även några av verksamheterna inom Stöd, hälsa och DV har sedan förvaltningen bildades rapporterat tillbud manuellt, men rapporterar nu i högre utsträckning direkt i Agera. Totalt antal rapporterade tillbud för avdelning stöd, hälsa och daglig verksamhet har ökat.

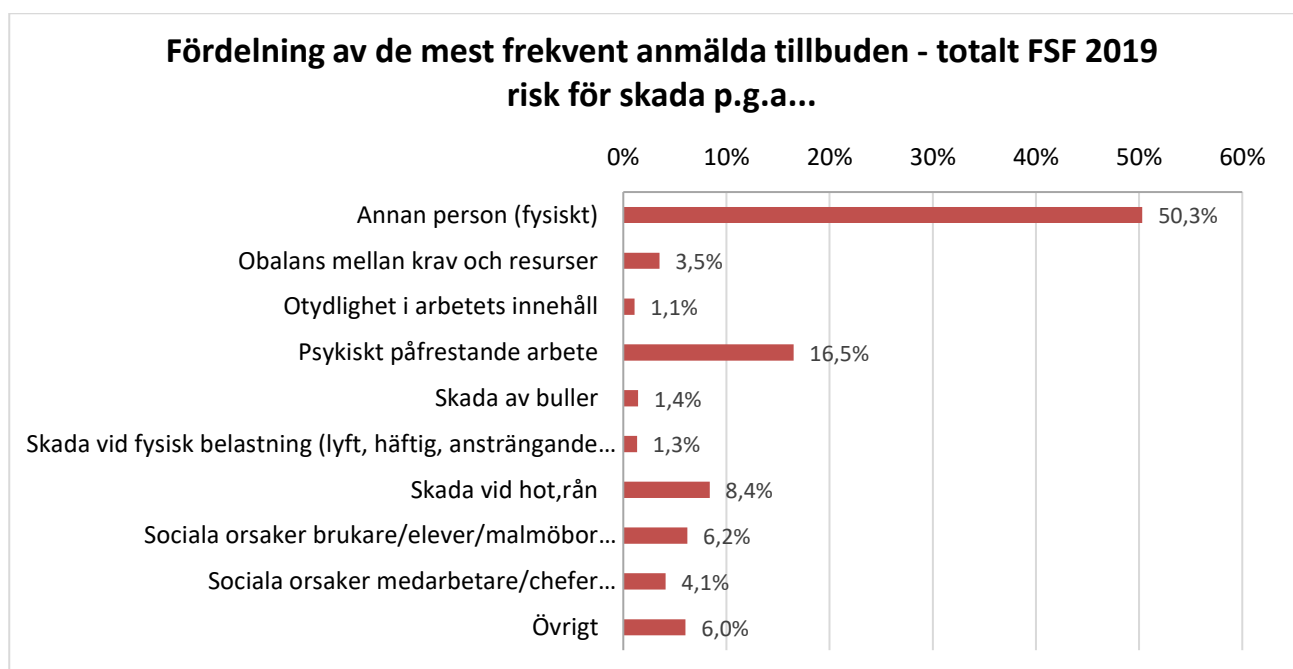
De manuellt rapporterade tillbuden har inkluderats i samtlig statistik.

Orsakerna till tillbuden i AGERA har reviderats 2019 och nya orsaker har tillkommit, varför det inte är möjligt att göra jämförelser rakt av mellan de båda perioderna. Det kan dock konstateras att orsaken ”risk för skada av annan person” står för de flesta tillbuden. Av tillbuden 2019 klassificerades 50,3 % med orsak annan person (fysiskt). Av tillbuden 2018 uppgavs 70,7% kopplas till orsaken risk för skada av person. Det är dock vanskligt att dra några slutsatser utifrån detta. Den tidigare klassificeringen ”risk för skada av person” kan ha lett till begreppsförvirring, vilket var anledningen till att den reviderades.

Under 2019 uppgavs den näst vanligaste orsaken vara ”risk för psykiskt påfrestande arbete” (16,5%). Under 2018 var ”risk för skada p.g.a. psykosociala orsaker” (14,1%) den näst vanligaste orsaken.

Tillbudsorsaken ”risk för skada vid hot, rån”, som är jämförbar med föregående år, stod 2019 för 8,4 % av förvaltningens tillbud. Det är en ökning jämfört med 2018 då motsvarande siffra var 1,7%.

Under 2019 rapporterades 55 allvarliga tillbud. Motsvarande siffra för 2018 var 38.

Medeltal tillsvidareanställda helår	2244	1026	450	621	147
Tillbud					
	FSF totalt	LSS bostäder	Myndighet & socialpsykiatri	Stöd, hälsa & DV	Ledning och stab
Antal tillbud totalt	2485	544	702	1238	1
- varav antal allvarliga (totalt)	55	25	24	6	0
Orsak till tillbudet, risk för:					
Annan person (fysiskt)	1250	95	483	672	0
Arbetstidens förläggning	12	3	6	3	0
Obalans mellan krav och resurser	87	36	4	47	0
Otydlighet i arbetets innehåll	27	8	9	10	0
Psykisk chock	0	0	0	0	0
Psykiskt påfrestande arbete	410	113	83	214	0
Risk för smitta (bakterie, virus)	10	5	2	3	0
Skada av buller	36	5	0	31	0
Skada av djur	4	2	1	1	0
Skada av fallande föremål	3	1	0	2	0
Skada av kemiskt/biologiskt ämne (färg, lim, mögel, lösningsmedel)	7	1	2	4	0
Skada av maskin, föremål i rörelse	4	2	0	2	0
Skada av person	0	0	0	0	0
Skada på grund av ergonomiska faktorer	12	9	0	3	0
Skada på grund av fysikaliska faktorer (vibration, värme, strålning)	8	2	0	6	0
Skada på grund av psykosociala orsaker (omorganisering, hörselproblem)	0	0	0	0	0
Skada vid elolycka, brand, explosion, sprängning	10	3	7	0	0
Skada vid fall	20	7	3	9	1
Skada vid fordonsolycka	13	5	0	8	0
Skada vid fysisk belastning (lyft, häftig, ansträngande rörelse)	33	19	3	24	0
Skada vid hantering av föremål (egen hantering)	14	5	2	7	0
Skada vid hot, rån	208	103	64	108	0
Skada vid påstötning av föremål (ej vid fall)	10	2	2	7	0
Skada vid snedtramp, feltramp	6	4	0	5	0
Skadegörelse, övrigt	0	0	0	0	0
Sociala orsaker brukare/elever/malmöbor (kränkningar)	154	78	33	43	0
Sociala orsaker medarbetare/chefer (samarbetsvårigheter, konflikter)	102	48	2	52	0
Övrigt	150	85	25	40	0

Ett och samma tillbud kan tillskrivas flera orsaker i AGERA (t.ex. både person, chock och hot och våld) vilket gör det svårt att se vilken bakgrundsfaktor som medför störst risk. Det är också förklaringen till att summan av de olika tillbudskategorierna blir högre än det totala antalet rapporterade tillbud.

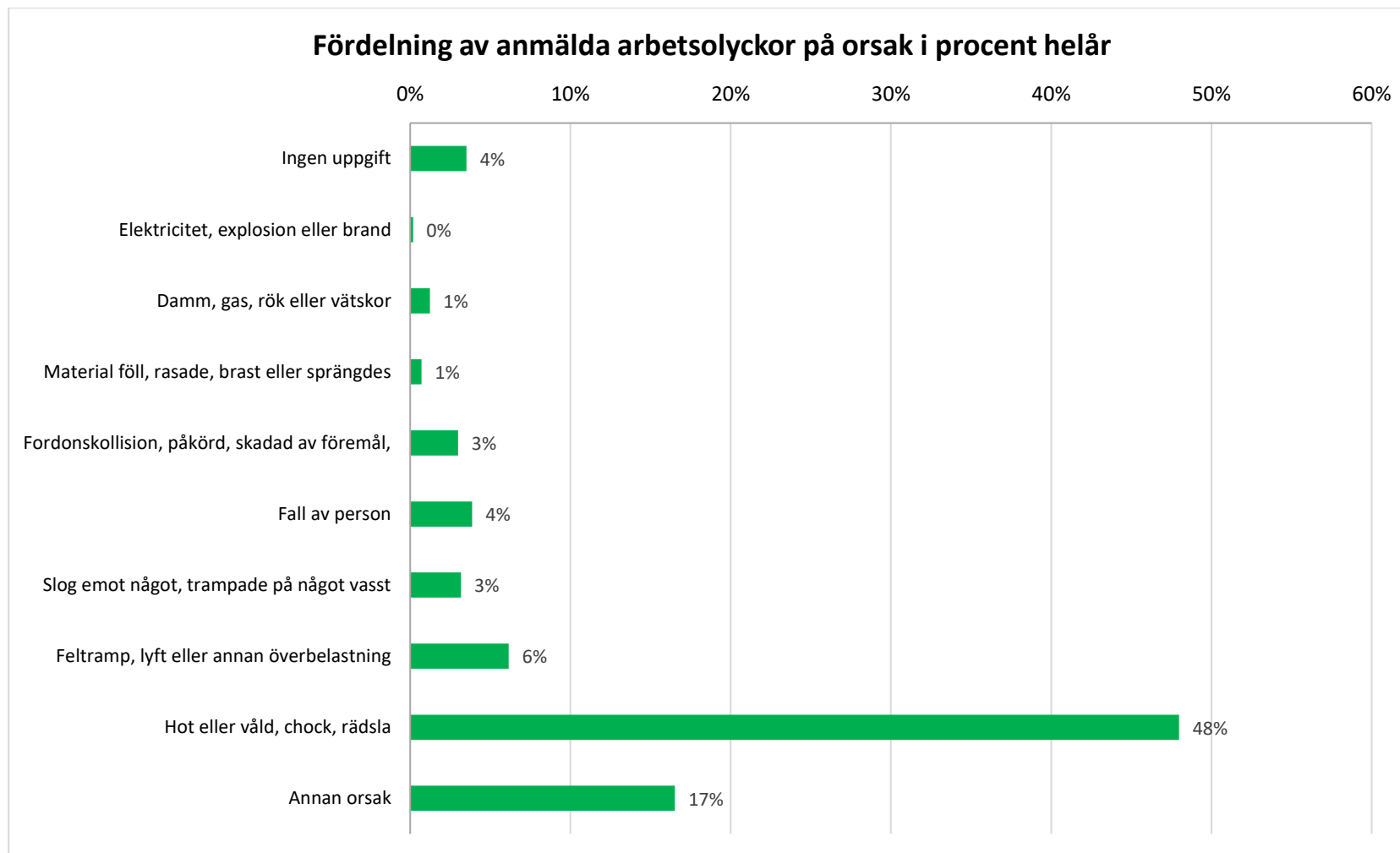
I bilaga 2 finns en fördelning av samtliga anmälda tillbud totalt i FSF för 2019.

Åtgärder

Föreliggande åtgärder/aktiviteter kommer att ske under 2020:

- Fördjupning inom området arbetsskador och tillbud inom ramen för befintlig SAM-utbildning (HR)
- Utbildning för medarbetare på APT med stöd av särskilt framtaget bildspel (ansvarig chef)
- Fortsatt spridning av den film som lanserades under hösten 2019 om arbetsskador och tillbud, Filmen är tänkt att fungera som stöd för chefen när hen tar upp detta på APT.
- Chefer och skyddsombud erbjuds under våren 2020 workshops gällande undersökning och riskbedömning av arbetsmiljön, med fokus hot och våld samt organisatorisk och social arbetsmiljö.
- Kontinuerlig rapport och dialog i Förvaltningsrådet om statistik gällande tillbud och arbetsskador
- Varje månad sker rapport och dialog i Förvaltningsrådet om alla inträffade allvarliga tillbud och allvarliga arbetsskador

Bilaga 1 Fördelning av anmälda arbetsskador på orsak till arbetsolycka i procent 2019. Här ingår dock inte arbetsskador som inte är färdighandlagda och klassificerade.

Bilaga 2 Fördelning av samtliga anmälda tillbud totalt i FSF 2019.

